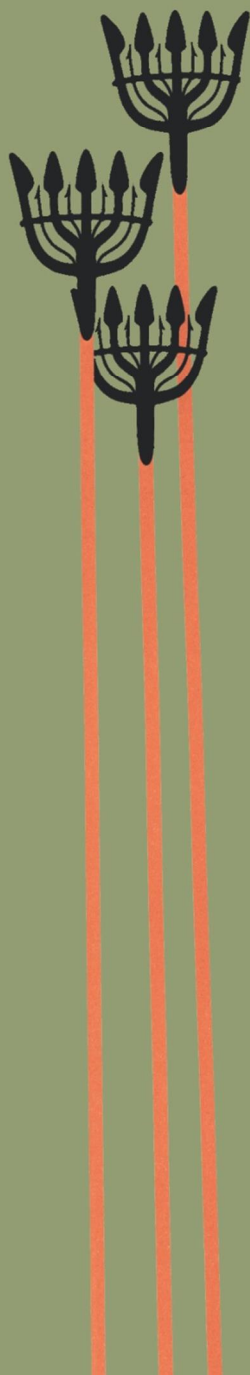

BLEKINGE MUSEUM

Rapport 2019:14

Afvelsgärde gård - renovering av balkong

Antikvarisk medverkan, 2019

Cissela Olsson och Jimmy Juhlin Alftberg

Rapport 2019:14

Afvelsgärde gård - renovering av balkong

Antikvarisk medverkan, 2019
Karlskrona socken
Karlskrona kommun
Blekinge län

Cissela Olsson och Jimmy Juhlin Alftberg

Blekinge museum

Borgmästaregatan 21
371 35 Karlskrona

Växel: 0455-30 49 60 vardagar 8-16
Reception: 0455-30 49 85

www.blekingemuseum.se

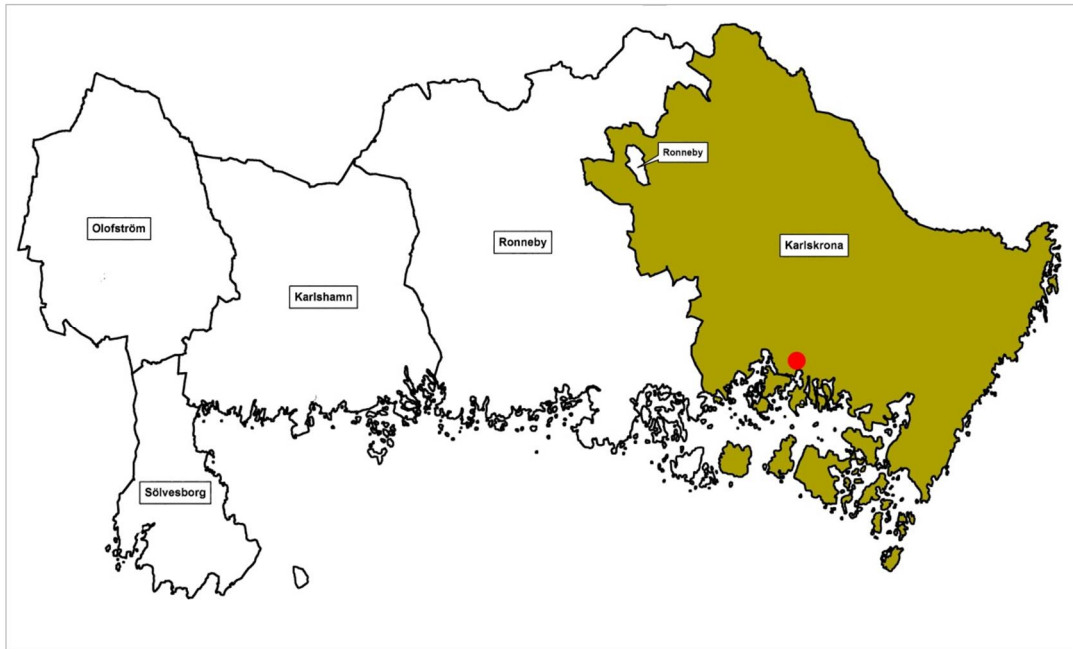
© 2019 Blekinge museum

Omslagsfoto: Vy mot balkongen.

Kartor ur allmänt kartmaterial

Innehåll

Sammanfattning av utförda åtgärder	5
Administrativa uppgifter	5
Byggnadshistorik med relevans för ärendet	5
Utförda åtgärder	6
Plåtarbeten	6
Träarbeten	6
Iakttagelser under arbetet	8
Avvikelse från arbetshandlingarna	8
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder	8
Övriga handlingar med relevans för ärendet	9

Karlskrona kommun, Afvelsgårde gård ungefärligt markerad.

Karlskrona socken m fl., Afvelsgårde gård markerad.

Sammanfattning av utförda åtgärder

Balkonggolvet tjärpapp från cirka 1992 läckte, och har bytts ut mot ny golvbeklädnad av rostfri plåt samt två nya, något längre vattenutkast. I samband med arbetet skedde även mindre snickeriarbeten.

Administrativa uppgifter

Objekt	Byggnadsminnet Afvelsgärde gård
Socken	Karlskrona socken
Kommun	Karlskrona kommun
Arbetshandlingar	-
Länsstyrelsens diarienummer	434-5180-2018
Blekinge museums diarienummer	BM2019-101
Byggherre/beställare	Edvard Ruben
Entreprenör	Nordströms plåt AB
Antikvarisk medverkan	Blekinge museum genom Cissela Olsson och Jimmy Juhlin Alftberg
Byggnadstid	April–juni 2019
Antikvarisk slutbesiktning	2019-07-01
Bidrag till kulturmiljövård	70% 63 000 kr inkl. bidrag till antikvarisk medverkan

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Den nuvarande mangårdsbyggnaden på Afvelsgärde gård uppfördes i timmer under 1700-talets första hälft, men fick sin nuvarande utformning vid en ombyggnad omkring sekelskiftet 1800 då fasaderna byggdes om och byggnaden fick en ny entré. Ännu en omfattande ombyggnad gjordes under 1900-talets första år, då fasaderna omarbetades och hela byggnaden lyftes och entrén försågs med en granittrappa. Afvelsgärde gård förklarades som byggnadsminne år 2015.

Fig. 1 (t.v.). Regnvatten har bidragit till färgflagning på balkongens kolonner. Fig. 2 (t.h.). Kraftig färgflagning på balkongens västra undersida.

Utförda åtgärder

Plåtarbeten

En ny, löst liggande, golvbeklädnad i form av en ”balja” av rostfri, bandtäckt plåt, 0,4 mm tjock, tillverkades (i två delar) i verkstad av plåtslagare (Nordströms plåt AB). Golvbeklädnaden måttanpassades efter balkongens innermått samt med ca 10 cm uppvikta kanter. Golvplåtarna sammanfogades med dubbelfals och i fäl-sarna applicerades falsolja (Abratex) för att säkerställa täthet.

Fasadens vattbräda av vitmålad plåt demonterades, liksom balkongens två nedre liggande panelbrädor. Golvbeklädnaden av plåt passades in och lades ovanpå det befintliga golvet täckt av tjärpapp. De båda delarna sammanfogades med en ståndfals. Plåtens uppvikta kanter fästes med rostfri skruv mot balkongens samt huvudbyggnadens sidor.

För att avleda regnvatten har golvbeklädnaden ett svagt fall längs med balkongens sträckning, vilken ansluter till balkongens avvattning på vardera kortsida. Den befintliga avvattningen i form av galvaniserade plåtrör, centralt placerade på vardera kortsidan, byttes ut mot nya, något längre (likaså galvaniserade) plåtrör, integrerade i plåttäckningen. Genom de nya rören kommer regnvattnet att ledas längre ut från fasaden, vilket förväntas minska risken för framtida skador på såväl träkonstruktionen som den centrala trappan. Slutligen återmonterades en vitmålad vattbräda av plåt över golvbeklädnadens uppvikta kanter.

Träarbeten

Balkongens båda nedersta, liggande panelbrädor byttes ut på samtliga sidor i samband med monteringen av plåttäckningen (fig. 4). Nya hyvlade brädor (gran) i samma dimension, skruvades fast över plåttäckningens uppvikta kanter och målades med vit linoljefärg, likt tidigare utseende.

Ovanpå balkonggolvet nya plåtbeklädnad kommer ett löst trägolv att läggas.

Fig. 3. Balkongen före arbetet, vy mot öster.

Fig. 4. Balkongen efter genomfört arbete, vy mot öster.

Fig. 5. Avvattningen mot öster, med ett nytt längre plåtrör. Jämför fig. 2.

lakttagelser under arbetet

Vid demonteringen av den västra befintliga avvattningen upptäcktes ett litet hål i plåtröret, dolt inne i balkongväggen. Detta är förmodligen en starkt bidragande orsak till den kraftiga färgflagningen, som var särskilt omfattande på västra sidan av balkongen (fig. 1 och 2). Det är därför av stor vikt att framöver regelbundet kontrollera avvattningsens funktion och vid minsta tecken på fukt eller inträngande vatten, vidta åtgärder.

Avvikelser från arbetshandlingarna

Inga avvikelser har gjorts från arbetshandlingarna.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Byggnadens kulturhistoriska värde bedöms inte ha minskat i samband med den genomförda åtgärden. Den nya golvbeklädnaden av plåt kommer till stor del att ligga dold och förvanskar därmed inte byggnadens exteriör. Eftersom den är löst liggande, enbart fäst med skruv, är installationen helt och hållet reversibel. Risken för fortsatta skador på balkong, träfasad och -detaljer, orsakade av regnvatten, förväntas minska genom de utförda åtgärderna.

Övriga handlingar med relevans för ärendet

2018-10-30 Fastighetsägarens ansökan om statligt byggnadsvårdsbidrag.

2019-03-19 Länsstyrelsen bidragsbeslut.

Karlskrona 2019-07-04

Cissela Olsson och Jimmy Jublin Alfberg

Rapportserie 2019

Blekinge museum

2019:1 **Arkeologisk förundersökning i Sölve 2018.** Sölvesborgs socken, Sölvesborgs kommun.

2019:2 **Ekipagekontoret, byggnad 212 ó renoveringen 2018.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:3 **Dokumentation av gårdsbyggnad, kv. Borås 6, Karlshamn.** Karlshamn socken, Karlshamn kommun.

2019:4 **Arkeologisk utredning inför anläggande av VA-ledning i Mörby.** Mjällby socken, Sölvesborgs kommun.

2019:5 **Forskningsgrävning Sjöborg och Elleholm 2018.** Elleholms socken, Karlshamns kommun.

2019:6 **Forskningsgrävning Västra Vång 2018.** Johannishus 1:2, Hjortsberga socken, Ronneby kommun.

2019:7 **Kalleberga 1:3 Arkeologisk utredning 2019.** Ronneby socken, Ronneby kommun.

2019:8 **Arkeologisk förundersökning av RAÄ 1003 och 1004.** Bräkne-Hoby sn, Ronneby kommun.

2019:9 **Breddning av muröppning vid Auroraparken, Karlskrona.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:10 **Kruthuset på Ljungskär ó klottersanering och skyltuppsättning.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:11 **Tjurkö stenhuggeri ó renovering av stenbod.** Tjurkö socken, Karlskrona kommun.

2019:12 **Nedläggning av fjärrvärme inom stadslager RAÄ Karlskrona 77:1.** Arkeologisk förundersökning Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:13 **Alltidhults skola ó renovering av kök.** Jämshög socken, Olofström kommun.

2019:14 **Afvelsgärde gård ó renovering av balkong.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

